

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Adnotationes || Et Meditationes || In Evangelia Qvae || In
Sacrosancto Mis-||sae Sacrificio || Toto Anno || Legvntvr;||**

Nadal, Gerónimo

Antuerpiæ, M. D. XCV.

Erigitur Crux.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78158](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78158)

ERIGITVR CRVX.

MATTH. XXVII. MAR. XV. LVC. XXIII. IOAN. XIX.

In c). imaginem adnotati uincula.

cj.

A. Foramen paratum ad crucem designandam.
B. Varijs artibus erigitur crux, statuitur, & firmatur.

C. Varijs facies circumstantium dum erigeretur & statueretur crux, cum summo dolore IESV.

128.

ADNOTATIO.

Paratum prius est foramen quo crux iniecta suscipi aratur: vel quod erat ab alijs crucibus paratum, id expurgatum est & expeditum. **P**acerbissimum dolorem sustinebat IESVS in tribus clavis, non cessabant de totius corporis vulneribus dolores; succedit tamen longe durissimus atque acerbissimus cruciatus. Incipiunt leuare crucem, ut in foramen statuant; illinc contis & furcis attollunt: hinc contra funibus trahunt, incumbunt omnes in opus crudelissimum: quod cum faciunt, incipit vulneribus manuum pedumq; niti bonus IESVS cum acerbissimo cruciatus, quem augebat nervorum frequentis qui fit in manus & pedes concursus. Quod magis leuatur crux, eo magis augentur dolores, maior fit sanguinis effusio. Fiebant autem crucis succubiones, siue quod res ita ferret, siue carnicum crudeli insultatione, quum conantur trahunt, distrahunt, impellunt, tollunt crucem homines truculentissimi; unde noui cruciatus bono IESV incuriebatur identidem, simul toto corpore ex illa violentia vulnera recrudescabant. Statuitur tandem & firmatur crux, & totus est solio vulneribus pedet Christus. Figuntur simul ab alijs duorum crucifixorum latronum cruce hinc inde, in turpissimam IESV ignominiam. Ventum est iam ad summum & ultimum Christi dolorem; nihil enim licuit amplius impijs in corpore IESV, nisi quod obtulerunt acetum stantem; sed hic dolor postremus scissimas accessiones accipit continenter tribus horis, & paulatim mortem attulit IESV. O Christe IESV benignus, Deus immensa maiestatis, atque infinita potentia, quo pacto potuerit te tres clavi cruci asfringere? Non poterant clavi, non uniuerse creaturae omnis potentia, potuit meus amor in mortales, mea obedientia in Patrem. Sed quomodo potes tatum cruciatus perferre? Erat meum corpus, & tota ratio humanitatis perfectissima,

atque fortissima vires & animi & corporis, longe quam aliorum hominum excellentiores; ita, supra omnium hominum facultatem & patrare fortia poteram & pati.

C. Vbi incepit crux attolli & conspici, ibi verò clamor attolli ceptus est omnium confusissimus, gaudentium, insultantium, blasphemantium, stentium, compatientium, mirantium, obseruantium: fluctuat clamor, & crux vario conatu & euentu erigitur, donec hac stabilita, ille aliqua ex parte resedit. Verum longè diuersum clamorem & commiserationem Maria Virgo edidit, & quae cum illa astabant pie mulieres, & discipuli: primum quidem stupent, deinde conspiciere crucem non patitur cordis eorum teneritudo, tandem exclamant ex intimo cordis sensu & cruciatus; sed haec facit Maria summa cum maiestate, alij varia doloris significatione. Vbi primum licuit, coniecit oculos IESVS in dilectam atque afflictam Matrem, haec vicissim in illum: vulneratur utriusque cor alterius doloribus vehementer; sed hoc differunt, quod Christi dolores à nullo consolationem accipiunt, sed augentur continue, & mortem accelerant; Mariae verò animus & vita conseruatur à filio moriente. Itaque multiplicatis animi doloribus, & corporis afflictionibus ex illis doloribus derivatis, tamen non derelinquitur à filio, derelinquitur filius à Patre, consolatione & virtute filij Mater sustentatur. Conspicit omnes bonus IESVS, non solum praesentes, sed quotquot erant futuri; pro omnibus suos dolores, mortem suam offert Patri, omnium conspectu ad omnium misericordiam commouetur. Hic autem peruenit plactus & luctus Mariae, sociarum, atque discipulorum ad plenitudinem, ut Christi dolores: ut autem hi ad mortem usque continuantur atque augentur, ita illorum dolores, plactus, maestitia; verum imitatur omnes Maria magnanimitatè, haec filij.

MEDI-

NON possum cogere cor meum, crucifixe
IESV, vt à tua crucifixione discedam:
reuoant me clauis, mallei, manus tuæ & pe-
des, milites crucifigentes, Iudæi crucifixores.
Bernar. Heus clauis, quis vobis tantam potentiam de-
dit, vt manus & pedes Dei trajceretis? quis
tantam truculentiam, vt Deum tam sauo cru-
ciatu afficeretis? Si expalluit vt expauit tota
mundi machina ad crucem Christi & mortem,
cur non vos? At vos facitis vt paueat orbis,
cum id facitis vnde mors Dei consequatur.
Definite duri esse aduersus vestrum Creato-
rem, & duriciem potius vestram, & acumen
in me conuertite. Nō possunt id facere clauis,
non possunt non crudeles esse in Christum;
ita enim vult Deus, ita Christus ipse: volun-
tas igitur Dei vires fecit clauis, & Christi im-
mensa charitas. Clauis non potuerunt config-
gere Deū, nisi Deus voluisset; nos possumus
non configere: vult Deus, imperat, minatur
mortem æternam, vt ne configamus, & tamē
configimus eheu nostris peccatis Christum
ad crucem. Crudeliores igitur nos clauis, qui
Christo clauos incutimus, atque adeo clauis
ipsi sumus; & tamen præ mentis nostræ per-
uerfitate id nō sentimus. Audite & vos mal-
lei, aduersus quem vestram duritiam paratis
& violentiam? Contra IESVM. Erratis, si
enim noluisset transfigi Christus, nulli mal-
lei id potuissent, non creatura vniuersa: at vo-
luit clauis configi Christus, & vt id possetis
concessit. Verum quæ erat malleorum ne-
cessitas? vt ligno affigeretur. Refugit igitur
lignum clauum suscipere, præsertim sangui-
ne Dei imbutum: hoc etiam ne refugiat lig-
num dat Christus, nec ipse refugit clauis lig-
no affigi. Illi sunt clauis, illi mallei ad meum
cor adhibendi, & ad illud configendum ne-
cessarij. Venite clauis, sed Christi sanguine
madidi, venite, transfigite cor meum, imbui-
te sanguine Dei, duritiæ eius expurgate, acu-
tum sensum crucifixi Christi in illud impin-
gite. Est meum cor durum, est contumax, nō
cedit clauis: adhibe tu, magne IESV, tuum
Iere. 23. malleum conterentem petram, & ignem cō-
Esa. 33. sumentem eius impuritatem, vt tuos clauos
suscipere possit, & ita confige, vt à corde meo
non auferantur in sempiternum, & fiant in
hac vita mihi salutare, in cœlo gloriosi. Cō-
Pf. 118. figant timore tuo carnem meam, & sensus &
potentias omnes, & cruci affigant tuæ, & sua-

ui iugo tuo, & leui oneri, & acre desiderium
& efficaciam inserant perpetuò tibi seruien-
di. Nam si verba sapientum tuorum stimuli
sunt, & quasi clauis, sancte IESV, in ætate
defixi te authore & pastore, quid non pote-
runt tui ipsius clauis? quos stimulos non supe-
rabunt? quam profunditatem non penetra-
bunt? Omnipotentes sunt clauis tui, Domine
IESV; infinitæ tuæ passiones. O Domine
magne IESV, nōne manus tuæ fecerunt
cœlum & terram, Angelos omnes & homi-
nes, & omnia quæ cæli ambitu continentur?
nōne conseruant illæ & gubernant omnia?
Tu es enim Dei Patris potētia, tu creasti om-
nia, & per te creauit Pater omnia; & tamē tuæ
sunt hæc manus quæ cruci affiguntur: tuæ igitur
hæc illarum manuū sunt manus quæ om-
nia creauerunt: illæ manus creauerunt omnia, hæc
restaurant, & perficiunt, & pacificant omnia,
sive quæ in terris, sive quæ in cœlis sunt. O
diuinas manus & potētes! Verum heu duris-
simis clauis configuntur, & tamen sunt Dei
manus, sunt manus illæ quæ sanitates innu-
meras, quæ vitam hominibus cōtulerunt, &
æternam quidem omnibus Deo obtemperatibus.
Sunt istæ manus, illæ tornatiles, aureæ,
plene hyacinthis, Spiritus sancti, & Virginis
purissimæ excellentissimo torno fabricatæ
& artificio, è diuitijs cœlestibus compactæ,
pretiosissimis annulis & excellentijs ornatif-
simæ. Ita factæ sunt manus tuæ, magne IESV:
sed nunc longè diuerso torno illas fabrefaciunt
homines crudelissimi. En tornus
sunt clauis, annuli plaga sunt inflicta, aurum
dolor saeuus, hyacinthi ignominia ingēs. Verum
o sapientiā tuam & potētiā, IESV, & virtutes
diuinas! sunt circuli, sive annuli manuū
tuarū aurei; per eos enim immēsas diuini-
tatis diuitias mortalibus effundis, & dona
cœlestia communicas. Verè aperuisti manus
tuas, & apertas semper habes, & imple omne
animal & omnia bonitate tua & benedictio-
ne. Verè instrumentum omnium instrumentorum
præstantissimum sunt manus, sed tuæ,
sed crucifixæ. O mysterium omni admiratione
superius! Nihil gratiæ, nihil salutis, vel vi-
tæ, vel donorum largiris, nullum saluum, nul-
lum ad Regnum cœlorum perducis, nisi per
manuum tuarum vulnera: hæc enim tua vul-
nera vt & pedum, attulerunt tibi mortem cru-
cis, quæ est omnium bonorum meritum, &
gratia.

gratiarum omnium architectonicum instru-
mentum. Ex his manibus tuis crucifixis emi-
cat splendor virtutis & lucis: in his posuit Deus
cornua & robur potentiae suae, & nostrae salu-
tis & vitae sempiternae. Ibi recondita est forti-
tudo Patris tui & tua; ibi reposita nostra spes,
lux nostra; sed simul noster luctus, nostra acer-
bitas, noster planctus; tum quod Dei no-
stri manus crudeliter affiguntur ligno, tum
quod propter nostra peccata (quae ipsa clavi
sunt) cruci affiguntur. Transfigebantur simul
diuini tui pedes sancte I E S V, communica-
bant sibi inuicem cruciatus manus & pedes,
quod faciebat neruorum communiō ab vno
loco procedentium, quorum est frequens cō-
cursus in manibus & pedibus. O pedes sancti
& benedicti! Hi sunt pedes, quibus, & quidem
nudis, ad obeamdam Patris tui obedientiam
toram Palaestinae peragrasti, quærens quos
ad salutem æternam vocares & adduceres, se-
minans verbum tuum, Dei doctrinam, dans
sanctitatem & vitam hominibus. Hi sunt qui-
bus mare tibi se calcabile præbuit libenter,
agnoscens creatoris sui pedes. Hi sunt quibus
præcedebas expeditè Apostolos veniens Hie-
rosolymam ad crucem, quibus obuiam Iudæ
proditori & armatis ex horto prodijisti. Hi
sunt pedes qui & fecerunt & faciunt pulcher-
rimos pedes euangelizantium pacem, euangeli-
zantium bona. Quam igitur sunt pulchri
& perfecti tui pedes, vnde tota provenit pul-
chritudo & perfectio! Cucurristi, sancte I E
S V, viam mandatorum Patris tui, & homini-
bus vt currere illam possent tuis his pedibus
facultatem contulisti. Hi sunt pedes Dei; & ta-
men atrocissimo clauo transfiguntur. Existi-
malis vos homines vafani & furiosi, officium
pedum eripere I E S V, nec cōtenti funis vin-
culo, clauo affixistis cruci: at errastis belluæ;
primum per transfixos pedes aperta est via di-
uini Christi in homines beneficijs, quæ per
hæc vulnera nobis prouenerunt; tum his vul-
neribus pedes nobis sunt facti, quibus ad Deū
veniamus. Per hos clauos, per has plagas su-
mus corpori Christi insiti; ex his virtutem di-
uinam accipimus, qua non solum qui longè
eramur propè efficiamur, sed vt pedum Chri-
sti formam induti ambulemus coram Deo, &
ad perfectionem contendamus, & in semitis
Dei gressus nostri dirigantur, nec vestigia no-
stra moueantur; vt ambulantes in via imma-
culata Deo ministremus; opera quæ dedit no-
bis Christus, in ipsis ambulemus. Loquuntur

nobis hi pedes, hæc vulnera diuina virtute &
efficacia, surge, & ambula. Hæc prouenerunt
ex vestra crudelitate homines impij, verum
non intellexistis: intelligetis vbi in arumnas
vestras, & infinita mala incidetis, illos esse
pedes quibus iram promouet aduersum vos
Deus, illas manus quibus pugnabit cōtra vos,
quædo in prædam & direptionē Daemonibus
dabitini; ab his pedibus extrudimini in hor-
rendum inferni baratrum. Pedes Dei habes,
anima mea, in corde tuo cruci cōfixos; habes
manus Dei, habes quatuor flumina miseri-
cordiæ Dei omnipotentis illinc ad te influen-
tia, ex fonte inexhausto passionis & crucis
Christi. Hæc sunt plagæ quæ Christo mortem
adferunt, hæc simul peccatis mortem adferunt.
Vide ne sinas è corde tuo superfluere hanc
diuinitatis virtutē; in illis enim est salus tua
& vita. Contrà verò, quatuor illa sunt tor-
tua, quæ ventilabunt & dispergent animæ
tuæ & cordis omnem substantiam, & pacem,
& salutem, si negligas. O truculentos mili-
res, audetis vos Deum crucifigere? At nescie-
bamus. Nescientes tamen Deum cruci affi-
gebatis; & tamen sciebatis hominem esse iu-
stum iustum igitur hominē crucifixistis è ve-
stra conscientia. At eramus Pilati milites, qui
sic imperabat fieri. Per aliquos, non per vos:
vestra igitur voluntate illud facinus horredū
perpetrastis; eò scelerati magis, & magis dete-
stabilis. Exhorruit sol ad vestram truculen-
tiā & luna; quid? vos nō expauiistis, non ex-
horruistis; eum malleos in clauos incuteretis,
non contremuerunt manus vestra & ossa, nō
est cor vestrum emortuum? Quod si nihil
horum sentiebatis, homines non fuistis, sed
fera, & feris magis insensati. Absque dubi-
tatione pessimos oportuit vos fuisse homines
& profligatissimos, per quos Dei prouidentia
permiserit Deum hominē crucifigi. In quē
parastis vos fuisse crudeles? Ecce ille idem ve-
nit in nubibus; venit in potestate magna &
maiestate: ecce venit in sanctis millibus suis
facere iudicium cōtra omnes impios, de om-
nibus operibus impletatis eorum quibus im-
piè egerunt, & de omnibus duris quæ loqui-
ti sunt contra eum peccatores impij. Omnes
quidem designantur impij, sed vos præcipuè,
qui non solum loquuti estis contra vniuerso-
rum iudicem Christum dura, sed fecistis du-
rissimā. Omnes designatur; videbit enim eū
omnis oculus, nominatim verò vos qui eum
pugistis & transfixistis. At vestram, Iudæi
cruci-

Zach. 4.

Apos. 1
Luc. 21.
Iud. 2.
post.

Apos. 1.

crucifixores nefarii, impietatem quis possit exponere? quæ tanta fuit, tanta ingratitude & animorum peruersitas, tanta malitia & inuidia, tanta obstinatio, vt humana fides omnis longè superetur, & exēpla omnia. Videte beneficia, homines pessimi, quæ vobis contulit Deus: aspiciate contra quæ vos in Deum maleficia retulistis. Ille initio ex vestra gente constituit carnē sumere, & esse homo Iudæus; vos semper fecistis vnde nollet è vobis illam assumere, semper fuistis mali, peruersi, rebelles: ille tamen vicit semper vestram malitiā sua benignitate, fide, & veritate. Corruperat ante diluuium ferè omnes homines viam suam, conseruauit tamen semen in Deum per Noë & arcam: cōaminatus est mūdus postea idololatria, dedit Deus Abraham, per quem ab impio cultu liberaremini, & Patriarchas: perieratis fame, dedit vobis Iosephum saluatorem: quod cum fecit, vicit vestrum pessimū flagitium suo in vos beneficio singulari. Ad vestram internecionem coniuerauerat Pharaon, misit ad vos Moysen, quem vos repuleratis, qui eduxit vos de Aegypto per signa & ostenta ingenia, & internecionem exercitus vniuersi Aegyptiorum. Qua in re illud etiam magnum accepistis beneficium, vt à consuetudine & cultu impio Aegyptiorum abstraheremini. In deserto quoties fuistis rebelles, & inobedientes, & idololatra? Quare propter iniquitates vestras voluit delere Deus, sed vicit suam iustitiam per suam misericordiā. Aluit vos sua manu & vestiuit, & habiuit inter vos, introduxit in terram suę promissionis. In ea quoties Deum offendistis? quoties ab eius cultu ad Dæmones recessistis! quàm sæpe vt deleret vos commeriti estis! sed tamē identidem per iudices eripuit vos de malis vestris. Petijstis Regem contra Dei voluntatem, id etiam vobis condonauit, & per Dauid vos recreauit, per Salomonē exaltauit, etiāsi deprauatus hic fuerit per mulieres. Post hunc decem tribus idololatriam secutz, cum Rege suo sunt deletæ: Rex verò Iuda, cuius Regno indulgebat Deus, quàm sæpe fuit idololatra! Misit ad vos subinde Deus Prophetas, hos persecuti estis, & interfecistis eos qui prænuñciabant de aduentu iusti. Cum autem pugnaretis contra Deum vestris sceleribus semper, Iudam etiam ipsū sæpe afflixit, dein deleuit etiam cum vrbe & Templo per Nabuchodonosor. Verū vt pater semper vobiscū egit, castigauit misertus vestri, vt emendaret. Et

hoc fuit insigne Dei pietatis in vos; decē tribus desituit, reliquas omnes nationes desepxit, vos nunquam dereliquit: itaque post annos septuaginta eduxit in Iudæam, dedit vobis Principes, edificauit templum & urbem. Ab Aman & edictis crudelibus Assueri vos liberauit, pacatum vobis fecit Alexandrū Macedonem, eripuit ab Antiocho, sub quo longè plurimi legem abnegastis; respirastis tamē sub Machabæis: sed ita tamen vt nullum Prophetam dederit vobis Deus post Malachiam, nisi Reges paucos permisit, & eos è Machabæis. Erant eo tempore ingenia vestra peccata, quare Deus acrius vos puniuit, dans gentem vestram in manus Romanorum, & per hos in Idumæorum antiquorum hostium, in Herodis & filiorum. Permisit in vobis sceleres in lege, Sacerdotij electionem corrumpi, non tamen permisit tunc in vobis idololatriam, quod fuit excellens Dei in vos beneficium; ita coniectis in extremas calamitates lumen veritatis Deus reliquit quod sequeremini vt Mesciam reciperetis, quem clamabant iam omnia esse proximū vel venisse. At vos huc maiorem attulistis animorum peruersitatē: recens natum Christum, quem per tot signa, per tot scripturas potuistis agnoscere, tamen statim voluistis etiam vos, non solum Herodes, interficere. Deinde duodecimo Christi anno potuistis illum cognoscere, non cognouistis tamen. Ad hæc dubium esse non potest Christum orasse pro vobis, & magno fuisse gratiæ impulsu in vos, & tamen semper Spiritui sancto resististis. Incepit Regnum celorum prædicare Christus, ibi verò aduersus vestrum Mesciam & Deum exaristis sæua inuidia, & animi peruersitate, & malitia, & odio, nec vnquam desististis, donec repugnante Præside Romano cruci affigi Dominum gloriæ furiosè & minaciter percuistis. Quid ad hæc omnia dicetis conscelerati Iudæi crucifixores? (nam milites quidem nunquā crucifixissent I. E. S. V. M. vel concessisset Pilatus, nisi per vos) Vos, vos crucifixistis Mesciam, quem roties antea voluistis interficere. Sed quid in illis omnibus vidistis quod nō à summa Dei charitate esset profectum? Summis est beneficijs profectus vos Deus iam inde ab Orbe condito per omnes ætates: tandem illo, propter quod alia omnia fuerunt vobis collata; sumpsit enim ex vestra gēte carnem, factus est Deus homo Iudæus, dedit se ipsum vobis Deus, infinitum, si agnouisset, beneficium.

Gen. 6.

7. Reg. 8.

3. Reg. 11.

Act. 7.

Aug. 10. 4. lib. 1. de Civitate cap. 5. 4. Hieron. 10. Meth. 1. 7.

Angl.
100. 4.
lib. 1. de
fym. ad
Catech.
cap. 5. 6.
lib. 2. c. 4.
Hieron. 11
Matth.
11. 7.

